

RETEN I HERNING DOM

afsagt den 3. juni 2022

Sag BS- [REDACTED]/2021-HER

Mandatar Fagligt Fælles Forbund for
A [REDACTED]
(advokat Brian Bruun Hansen)

mod

T [REDACTED]
(advokat Jacob Fenger)

Denne afgørelse er truffet af dommer Dorte Thyrring.

Sagens baggrund og parternes påstande

Retten har modtaget sagen den 24. juni 2021.

Sagen drejer sig om, hvorvidt T [REDACTED] er erstatningsansvarlig for sagsøgers arbejdsulykke sket den 5. november 2019.

Spørgsmålet om erstatningsansvaret er udskilt til særskilt behandling i medfør af retsplejelovens § 253.

A [REDACTED] har fremsat påstand om, at T [REDACTED] er erstatningsansvarlig.

T [REDACTED] har fremsat påstand om frifindelse.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Forklaringer

A [redacted], L [redacted], Ar [redacted], J [redacted] og K [redacted] har afgivet forklaring.

A [redacted] har forklaret, at han blev ansat i 2017 i firmaet, og hans arbejde bestod i at sortere affald på byggepladser i forbindelse med nedbrydningsopgaver. Han var derfor vant til opgaven. Han sorterede træ, gips og isoleringsmateriale.

I november 2019 arbejdede han på nedbrydningsopgave på en skole. Han havde været på opgaven i ca. 2 måneder. Den 5. november 2019 var de 4 medarbejdere på pladsen og 1 chef. Der var tre polakker og chefen K [redacted]. K [redacted] var der dog ikke, da ulykken skete. L [redacted] sad i gravemaskinen. Den pågældende dag havde han først sat tape omkring nogle vinduer, og det var han blevet færdig med. Han gik i kælderen for at hjælpe, og her fjernede han noget metal fra loftet. Så gik han over til gravemaskinens grab og smed metallet deri. Gravemaskinen stod ikke, som vist på tegningen. Den stod i hjørnet ved den lille firkant. Væggen var væk. Der var hul i væggen. Hullet var så stort, at skovlen kunne gå igennem. Hullet i muren var i hjørnet. Skovlen på gravemaskinen var stukket gennem hullet. Han arbejdede i rum 21 og bar metallet ud til gravemaskinen i rum 19. Det blå område var allerede rensat for affald, så der arbejdede han ikke. De tre polakker arbejdede i rum 11 og 12. Der var ingen signalmand. Der var kun L [redacted] på selve gravemaskinen. Han lagde metallet ind i skovlen, og der bøjede han sig ned. Han så ikke på L [redacted] i gravemaskinen, mens han arbejdede. L [redacted] sad højt oppe på gravemaskinen, og L [redacted] kunne ikke se ham, da det var et stort hul.

Han smed metallet i skovlen. Så kom en af de polske medarbejdere med noget isolering. Han sagde til ham, at han ikke havde så meget metal, så måske kollegaen ville smide isoleringen i grabben. Det sagde kollegaen ja til, og derfor tog han metalstykket ud af grabben igen. Så begyndte grabben at lukke og så skete ulykken. Han blev slået i hovedet og kom til skade med sin arm. Kollegaen stod 1,5 meter fra ham. Den polske kollega stod ved siden af hullet. Han ved ikke, om kollegaen havde givet signal ud til L [redacted]. Han var selv inde i selve skovlen og så derfor ikke noget. De arbejdede fra kælderniveau, og gravemaskinen stod i plan og havde sænket grabben ned i kælderen.

De gik fra rum til rum og ryddede bygningen. Hans opgave den dag var bare at sætte plastik om vinduerne. Inden da havde han arbejdet udenfor på pladsen. Han har ikke tidligere smidt affald i grabben på en gravemaskine. Han har været vant til at sortere affald. Han har været vant til at arbejde på samme niveau som gravemaskinen. Den dag havde han ikke fået instruktion i, hvordan han skulle smide affaldet i grabben. De skulle selv finde ud af, hvordan de skulle

sortere affald. Normalt skulle de bare sortere, og så kom gravemaskinen bagefter og hentede affaldet. Der var ikke et tidspres på opgaven. De polske medarbejdere arbejdede med at nedtage isolering, og han arbejdede med at fjerne metal.

Han arbejdede i rum 21. Han skulle gennem to døre for at komme ud til grabben. Han havde forinden arbejdet i rum 22-25. Han skulle bære isoleringsmateriale ud derfra, og det samlede de i rum 19. Det blev smidt i en bunke på gulvet. Der var ingen vinduer i kælderen. Ovenpå havde han sat tape på vinduerne. Der var ingen, som sagde, at han skulle gå i kælderen og hjælpe. Men han var færdig med vinduerne. Han har ikke arbejdet i rummene 22-25 den dag. De rum var allerede rensede. Det var nok en uge før, at han bar isoleringsmateriale ud af disse rum. Hans chef K [REDACTED] havde sat ham i gang med denne opgave. Ingen satte ham i gang med opgaven i rum 21. Chefen havde sagt, at næste dag skulle de i gang i rum 21. Det var K [REDACTED], som havde sagt det. Han havde talt med K [REDACTED] om, at han skulle kigge om alt var i orden. De skulle kigge i alle rum om alt var i orden. Med i orden mener han alt træ, metal og isolering var fjernet. Han skulle bære metallet i rum 21 hen til gravemaskinen. K [REDACTED] har ikke sagt til ham, hvor han skulle lægge metallet hen. K [REDACTED] har sagt til ham, at han skulle se, om alt var i orden der. De skulle rense hele kælderen, og der var ingen andre steder, hvor de kunne smide affaldet. Polakkerne rensede alle værelserne 21-25 for isolering og havde lagt materialet i rum 19. Det var første gang han lagde affald i grabben, at uheldet skete.

Området med grabben var ikke afspærret. Der var afspærring uden for bygningen omkring byggepladsen med hegn og tape, så folk ikke kunne komme ind.

Forevist foto, bilag G, forklarede han, at den polske kollega er på billedet. Det er personen med de orange bukser. Han ved ikke, hvad de polske kollegaerne hedder, da de var korttidsmedarbejdere, og der var sprogvanskeligheder.

Han har ikke arbejdet som signalmand. Han har kun arbejdet med at bære affald ud. Han har ikke arbejdet sammen med L [REDACTED] og givet instruktioner om brug af grabben.

L [REDACTED] har forklaret, at han kender [REDACTED]. Han er ikke længere ansat hos T [REDACTED], men han var ansat 3-4 år. Han var til stede på ulykkesdagen. De var i gang med at vælte en bygning. I kælderen var der gipsvægge, som skulle tages ned med håndkraft af de polske håndværkere. De gravede ned ved siden af kælderen, lavede hul i muren og stak gravemaskinens grab ind gennem hullet. Meningen var at de polske medarbejdere skulle lægge gipsen i grabben. Placeringen af gravemaskinen på fotoet er ikke korrekt. Gravemaskinen stod inde i hjørnet. Hullet var nok 4*4 eller 4*3 meter. Han mener, at de var 4 polske medarbejdere den dag. Der var en signalmand. Det var en af de polske medar-

bejdere. Han deltog også i arbejdet, så han stod der ikke hele tiden. Signalmanden befandt sig i kælderniveau. Han sad selv højt og kiggede ned i hullet. Det var gravet et stort hul foran kældervæggen. Signalmanden trådte ud fra væggen, så han kunne se ham. Signalmanden kom først ud, når grabben var fyldt, og området var afspærret med bånd. Det var aftalen. Så gav han signal til, at grabben kunne lukkes og tages op. Forevist foto, bilag G forklarede han, at uden at være sikker, så var det person nr. 3 fra venstre, som gav signal. Han kan ikke genkende de tre polakker. Han ved ikke 100 %, hvad [REDACTED] lavede den dag. Han mener, at [REDACTED] var sat i gang med at rydde gangene i en separat kælder. Døren ind til rum 19 var en branddør, så den lukkede automatisk. Han havde ingen instruktionsbeføjelse over [REDACTED]. Han kunne ikke se grabben fra gravemaskinen.

Han har arbejdet med oprydningsarbejde sammen med [REDACTED] tidligere. Det var ikke usædvanligt at stikke grabben ned i et hul. K [REDACTED] var på pladsen om morgenen men var gået, da ulykken skete. Han var overrasket over, at [REDACTED] var ved grabben. Der var ikke specielt travlt på pladsen. Pludselig stod signalmanden og vinkede meget, så åbnede han grabben og hoppede ned i hullet. Han har aldrig oplevet sådan et uheld tidligere. Han kørte [REDACTED] på skadestuen.

Om morgenen havde han, polakkerne og K [REDACTED] aftalt, hvordan de skulle udføre opgaven, og han og signalmanden aftalte signaler. [REDACTED] havde ikke arbejdsopgaver i det rum og deltog derfor ikke i instruksen. Han ved, hvor [REDACTED] skulle arbejde, da det skal han vide, når han kører på pladsen med en meget tung maskine. K [REDACTED] havde fortalt ham, hvor [REDACTED] skulle være på pladsen. I radius udenom grabben skulle der være afspærret med danpæle og tape, og folk skulle være uden for afspærringen, inden signalmanden gav ham signal. De gennemførte processen som aftalt i hvert fald 10 gange, inden ulykken skete. Han kunne ikke se afspærringen fra gravemaskinen. Han fokuserede på ulykken og kiggede ikke efter, om afspærring var sat op. Han havde ikke været i kælderen tidligere den dag. Signalmanden trådte ud forbi kældervæggen i højre side og gav ham signal. De havde øjenkontakt, og signalmanden gav ham det aftalte signal.

De havde arbejdet længe på projektet. K [REDACTED] kom dagligt på pladsen. J [REDACTED] er chefen. J [REDACTED] kom en gang i mellem på pladsen, men var der ikke på ulykkesdagen. Det var K [REDACTED], som var formand på pladsen.

De talte ikke efterfølgende om, hvad der var sket på dagen. Han ved ikke, hvorfor [REDACTED] gik ud i rummet til grabben. Han tænker, at signalmanden stod med ryggen til grabben, da han gav signal til L [REDACTED] og kunne derfor ikke se [REDACTED].

Ar [redacted] har forklaret, at forklarede, at han har arbejdet hos T [redacted] i ca. 3 år. Han var ansat i 2019. Han kender [redacted]. De har arbejdet sammen. Han har været på projektet på [redacted] gade. Han var ikke til stede ved ulykken. Han kom først næste dag. Hans opgave den dag var at nedbryde loftet og en væg på 3. etage i bygningen. Der var ryddet op. Han skulle derfor ikke fjerne affald fra kælderen. Han har været med til at fjerne affald fra kælderen på pladsen. Det foregik ved, at han lagde affaldet ind i skovlen på gravemaskinen. De lagde affaldet i sække, og så hængte de sækkene på skovlen. Det arbejde lavede han før [redacted] ulykke. Det var et andet sted, end der hvor ulykken skete. Det var på samme adresse men et andet sted i bygningen. Det var arbejdschefen K [redacted], som instruerede ham om arbejdet. Han arbejdede alene på opgaven. Der var andre – polakker -, som arbejdede sammen med [redacted] og fjernede affald. Han kan ikke se stedet, hvor han arbejdede med at hænge sække på skovlen på tegningerne. Han husker ikke, hvor mange sække men det var flere sække, som blev løftet ud. Han husker ikke over, hvor mange dage arbejdet tog. Men arbejdet foregik før dagen for ulykken.

Skovlen kom ned gennem et hul og ned i kælderen. Skovlen lå på gulvet og blev fyldt op. Skovlen blev lukket og trukket op. Der var en person, som skulle vise føreren, at skovlen var fyldt op og kunne trækkes op. Han var signalmanden. Området omkring skovlen var ikke afspærret eller afmærket. Der var alene afspærring omkring byggepladsen. Han talte ikke med de polske medarbejdere, da de kunne ikke engelsk. Det var L [redacted], som sad i gravemaskinen. Det var fra kælderen signalmanden skulle give signal. Der var kun et sted i bygningen, hvor de havde lavet hul ned gennem muren til kælderen. [redacted] kom til skade i kælderen.

Han har tilladelse til at fjerne giftigt affald. Det fjernede han, og så kom der andre til og lavede resten.

J [redacted] har forklaret, at han er driftsleder hos Th [redacted], og det har han været siden 2009. Han styrer projekterne specielt indenfor nedrivning. Firmaet laver forskelligt entreprenørarbejde. De er pt. 9 ansatte.

Projektet på [redacted] gade var nedbrydning, da der skulle bygges nyt. Der blev lavet en miljøsanering før nedrivningen. De laver, så meget de kan med maskiner og resten med håndkraft. Da ulykken skete, var de tæt på at være færdige med miljøsaneringen. Så de var ikke nået til at vælte bygningen endnu. De skulle have materialer ud af kælderen. Han havde fundet en vejledning omkring arbejdet med en maskine som lignede en gravemaskine på arbejdstilsynets hjemmeside. Han skulle finde en brugbar vejledning om håndtering af arbejdet, når man ikke kunne se hinanden. Der var krav om synlig kontakt. Der var en låge ned til kælderen, og de gravede fri omkring og lavede hullet større. Arbejdsområdet i kælderen skulle lukkes af, når maskinen skulle arbejde. Der

måtte kun være signalmanden, når gravemaskinen kørte. Affaldet blev kørt hen til lokalet og lagt på gulvet. Gravemaskinen grabbede selv affaldet op fra gulvet. Signalmanden skulle afspærre området og give signal. Han var planlægger, og K [redacted] stod for selve udførelse af arbejdet i det daglige. Han har derfor ikke selv instrueret medarbejderne. Han kom typisk en til to gange om dagen på pladsen. Han havde været forbi om formiddagen på dagen for ulykken. Han så arbejdet med gravemaskinen udefra. Arbejdsområdet omkring gravemaskinen var afspærret. Han kunne se, at L [redacted] kun kørte, når signalmanden gav besked. Arbejdet blev udført som planlagt. Det var de indlejede tre polske medarbejdere, som skulle hente affald til området. En af dem fungerede som signalmand. [redacted] skulle tage isolering ud fra rummene ved siden af og skære rør ned. Det på tegningen angivne blå område. Der var minestrimmel på danpæle foran døren indtil rum 19. Arbejdsområdet i selve kælderen skulle afspærres under arbejdet med gravemaskinen. Det var K [redacted], som instruerede [redacted]. Han ved ikke, hvor [redacted] skulle lægge materialet hen. Hullet i bygningen var ca. der, hvor det er vist på tegningen. Der kan dog være en mindre afvigelse. Han var der ikke på ulykkestidspunktet. K [redacted] eller L [redacted] ringede til ham. Vedkommende sagde, at [redacted] var kørt på skadestuen af [redacted], så det må have været K [redacted], som ringede til ham. De talte ikke om, hvorfor det var sket. Polakkerne kunne tale engelsk, men det var ikke nemt at få at vide, hvad der var sket. De talte efterfølgende om ulykken, da det skulle anmeldes til arbejdstilsynet. Deres overvejelser gik på, om [redacted] overhovedet skulle være i området. De blander helst ikke arbejdsgrupperne af hensyn til sprogproblemer. Deres egne folk får de lettere opgaver. Han gætter på, at [redacted] var færdig med sine egne opgaver og ville hjælpe de andre. Der var ikke snak om, at afskærmning ikke var oppe, eller der var givet forkert tegn fra signalmanden. Han var nede at se ulykkesstedet. Der var danpæle og minestrimler omkring arbejdsområdet ved grabben. Han husker ikke andre arbejdsopgaver, hvor grabben blev brugt, som fx løftning af sække. Han har helt sikkert været en del af planlægningen. Løftningen af sække foregår ikke på samme måde, da der bliver sat stropper i, og så løfter man dem op. Der bruger man ikke grabben. De bruger sække til at samle støv sammen i efter sandblæsning. Grabben bruges til isolering, jern og træstykker, som ikke er egnet til at komme i sække.

Han havde været i kælderen nogle dage før med afspærringstingene. Det er typisk K [redacted], som står for selve opsætningen. Han har set det sat op i kælderen.

Hvis man er færdig med sine opgaver, så skal man kontakte K [redacted], og ellers skal man hjælpe, hvor man kan. Men man går ikke sammen med polakkerne på deres opgave. De vil helst undgå sproglige udfordringer. Det var en stor bygning. Han er sikker på at [redacted] kunne ringe til K [redacted], hvis han havde været færdig med sin opgave. Det er vigtigt, at man laver det, som man er instrueret i at lave.

K [redacted] har forklaret, at han er ansat hos T [redacted] og har været der i ca. 6 år. Han er ansat som formand med speciale indenfor miljø. De er to formænd. Han var formand på projektet på [redacted] gade. Han skulle holde styr på opgaverne og materialerne. I kælderen gik der 5 folk og L [redacted] i gravemaskinen. Derudover gik der et par stykker oppe i bygningen. De tømte bygningen for træ og inventar. Der bliver tage prøver af fx maling på vægge, og så sandblæser de. Herefter kan de store maskiner tage resten. De var ikke færdige med miljøsanering, da ulykken skete. De var i gang to steder i kælderen. I det store rum 19 gik tre polakker og L [redacted]. I rum 23-25 og gangen med nummer 22 gik der to andre herunder [redacted]. [redacted] skulle "strippe" disse rum. Litauerne er deres egne folk. De blander ikke folk pga. sprogproblemer. I rum 19 skulle skillevæggene skæres ned og smides over til grabben. En person stod i portåbningen og gav signal til L [redacted]. Det var kun signalmanden, som måtte være inden for gravemaskinens arbejdsområde. Polakkerne havde fået instruks om arbejdet. De var indlejet, og derfor er det meget vigtigt, at de får instruks om, hvad de skal lave. De havde opstartsmøde om morgenen. De gennemgik reglerne for arbejdet, og polakkerne skrev under på, at de havde forstået opgaven. De to skulle skære ned, og den sidste fungerede som signalmand. Afspærringen blev sat op af ham selv. Der er regler for afskærmning. Opgaven i rum 19 tog et par dage. Ved døren ud til gang 22 blev der sat danpæle og minestrimmel op. Der var også sat afskærmning op i rum 19 med angivelse af, hvor langt folkene måtte gå hen mod grabben. Det er ham, som skal sørge for, at medarbejderne kender området. Det er helt sikkert, at de har fået at vide, at de ikke måtte gå ind i arbejdsområdet for grabben. Han satte opgaven i gang, og opgaven havde kørt uden problemer i flere timer før ulykken.

Han var væk en time for at give pris på en anden opgave, og han var derfor væk på ulykkestidspunktet.

[redacted] var i gang i rummene ved siden af. Han skulle fjerne isolering, der skulle lægges ud i gang 22. Det havde han instrueret [redacted] i. De gik rundt og gennemgik opgaven sammen. Det gør de hver gang. [redacted] var ikke færdig med arbejdet. Det havde han selv set, og der var flere dages arbejde endnu. Han ved ikke, hvad [redacted] skulle i rum 19. Han havde ikke noget at gøre i det rum. Han blev ringet op om ulykken og kørte direkte til Skejby. Han husker ikke, om han kørte tilbage på pladsen eller først kom næste dag. Han skulle låse af, så han må have været forbi pladsen. Han gik ikke rundt og tjekkede, så han så ikke, om der var minestrimmel oppe.

De skal holde sig fra grabben, så de må under ingen omstændigheder gå hen og lægge noget ind i grabben. De smider det på gulvet, og så samler grabben det selv op. [redacted] ved alt om gravemaskiner og har arbejdet med dem, så han ved godt, at man ikke må gå hen til grabben. [redacted] har fungeret som signalmand flere gange, så han er instrueret i den form for arbejde.

Sække med sandblæst materiale er tunge og vejer ca. 1 tons. De bliver først løftet ud i forbindelse med nedbrydning af ejendommen. Så det må have været på et senere tidspunkt, at det er foregået. Der var ikke sandblæst på ulykkesdagen. Der er ikke løftet andre ting ud i sække. Til den opgave bruges der også en signalmand. Det bruges der altid, når der kører en gravemaskine på pladsen. Der bruges ikke afspærring, når der løftes sække ud. Der var ikke asbest i ejendommen, så der blev ikke arbejdet med affald i sække i den forbindelse.

Signalmanden kunne se L ■■■ og grabben. Der var alene en blind vinkel, hvor armen fra gravemaskine var. Signalmanden havde ikke andre opgaver. Alle vidste, hvem signalmanden var. Signalmanden gav signaler til styring af grabben, så alt affaldet kom med ud.

At ■■■ den dag skulle have haft en opgave med at sætte tape på vinduer, siger ham ikke noget. Man kan gå op i bygningen i rum 01. Det blå område var ikke tomt og færdigt. Han havde ikke givet ■■■ instruks om andre opgaver. Hvis man bliver færdige, så ringer man til ham for næste opgave. Hvis man er færdig med en opgave, så er det naturligt, at man hjælper hinanden, men de blander ikke deres egne og indlejede medarbejdere. Det kommer af sig selv, at litauere og polakker ikke hjælper hinanden. Der er ligesom et skel mellem disse medarbejdere.

Han husker ikke, hvornår han så afskærmningen igen, da han ikke vil sige noget, som han ikke er sikker på.

Der var til flere dages arbejde, så det kan ikke lade sig gøre, at ■■■ var færdig i løbet af formiddagen. Det er han sikker på.

Parternes synspunkter

A ■■■ har i sit påstandsdokument anført:

" ...

På baggrund af det anførte gøres det gældende, at sagsøgte er erstatningsansvarlig for den skade, der er overgået sagsøger.

Til støtte herfor gøres det gældende

at arbejdet ikke var tilrettelagt og ikke blev udført sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. normen i arbejdsmiljølovens § 38,

at arbejdsstedet ikke var indrettet sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. normen i arbejdsmiljølovens § 42,

at de tekniske hjælpemidler ikke var indrettet og ikke blev anvendt sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. normen i arbejdsmiljølovens § 45,

at der ikke blev givet instruktion om de sikkerhedsmæssige risici, samt

at der ikke blev gennemført et effektivt tilsyn, jf. normerne i arbejdsmiljølovens §§ 16 og 17,

Ansvaret beror navnlig på, at det var en uforsvarlig tilrettelæggelse af arbejdsopgaven, at gravemaskinens fører [REDACTED], var placeret uden for kælderrummet, uden at kunne se sagsøger, og uden mulighed for kommunikation. Derudover var der ikke en klar procedure for, hvornår arbejdet ved grabben var afsluttet, således at den der førte grabben, vidste hvornår grabben kunne lukke i.

Derudover gøres det gældende, at ansvarsnormen må anses for skærpet, da der var tale om en arbejdsopgave, der i sig selv frembrød fare for personskade pga. manglende synlighed og manglende mulighed for kommunikation.

I det omfang skaden beror på individuelle medarbejderes fejl og/eller forsømmelser, gøres det endvidere gældende, at sagsøgte også har pådraget sig hæftelsesansvar for disses skadevoldende handlinger, jf. DL 3-19-2.

..."

T [REDACTED] har i sit påstandsdokument anført:

" ...

Til støtte for den nedlagte påstand henvises til argumentationen i skriftvekslingen for Retten i Herning der kan sammenfattes således:

Nærværende sag vedrører hovedsageligt spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgte er erstatningsansvarlig for sagsøgers arbejdsulykke den 5. november 2019, jf. rettens kendelse af 27. januar 2022, hvor spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger et ansvarsgrundlag blev udskilt til særskilt behandling.

Sagsøger har været ansat som specialarbejder/nedbryder hos sagsøgte siden den 3. april 2017 (bilag A). Sagsøger havde ca. et år forud herfor arbejdet hos sagsøgte som lejet personale fra det litauiske selskab, Egi-Trade.

Sagsøger har i de 3 1 / 2 år hos sagsøgte arbejdet med nedbrydningsopgaver og havde således stor erfaring hermed. Derudover havde sagsøger også erfaring med nedbrydningsarbejde fra tidligere jobs.

Sagsøgte påbegyndte primo september 2019 nedrivningsarbejdet af en stor kontorbygning beliggende [redacted] gade 5 i Aarhus. Daglig leder J [redacted] forestod i samarbejde med miljøsaneringsformand K [redacted] at planlægge og tilrettelægge arbejdets udførelse, inden selve nedbrydningen påbegyndte.

Arbejdet med den indvendige nedbrydning i kælderen - i hvilken forbindelse bygningsmaterialerne skulle ud af kælderen - var planlagt således, at tre polske arbejdere, der var lejet via [redacted] ApS, var blevet instrueret i at udføre arbejdet forbundet med gravemaskinen. Bilag B og F er eksempler på fakturaer fra [redacted] ApS for den lejede arbejdskraft i uge 41 og 45, 2019. To af de polske arbejdere skulle samle materialer/affald og smide det ind i et afspærret område, mens den tredje polske arbejder som eneste opgave skulle dirigere L [redacted] der førte gravemaskinen.

L [redacted] var blevet instrueret i arbejdets udførelse af K [redacted]. Den polske arbejder, der stod for signalering/dirigering (signalmanden), deltog også i instruktionen. Det er sagsøgte opfattelse, at der ikke var tvivl om signalerne mellem L [redacted] og signalmanden, da det var de gængse, sædvanlige signaler ved arbejde med gravemaskiner, der blev anvendt, og som begge medarbejdere var bekendt med, idet de havde arbejdet hermed i mange år.

Særligt signalet for, at kranføreren må lukke grabben, er meget klart og ikke til at misforstå.

Afspærringen, der bestod af pæle med rødt og hvidt afspærringsbånd (minebånd) imellem, var opsat af K [redacted]. Det afspærrede område målte ca. 16-20 m². Området var placeret op mod ydermuren af bygningen, hvor der var væltet et stort stykke af væggen fra gulv til loft, så grabben på gravemaskinen kunne komme ind i kælderen. Det afspærrede område var netop opsat for at sikre, at arbejderne ikke kom tæt på grabben og særligt ikke, når den var aktiv. Bilag C er en plantegning af kælderen med indtegning af forholdene på arbejdspladsen samt en version af plantegningen, hvor der er zoomet ind på de indtegnede forhold.

Sagsøger var af K [redacted] på dagen for uheldet blevet instrueret i, at han skulle fjerne isolering i kælderrummet ved siden af det rum,

hvor arbejdet med gravemaskinen fandt sted. Området er markeret med mørkeblå i bilag C. Sagsøger var således slet ikke en del af det team, der var blevet instrueret i at udføre det arbejde, der involverede gravemaskinen.

Det er sagsøgtes opfattelse, at uheldet skete, fordi sagsøger på eget initiativ ville smide noget træaffald (eller isolering) fra det rum, som han arbejdede i, ind i det afspærrede område, så gravemaskinen kunne løfte det væk. Sagsøgte har herefter forstået, at sagsøger af egen drift gik ind i det afspærrede område, fordi han ville løsne noget træ fra grabben, der sad fast. Det tilstødende rum, som sagsøger arbejdede i, lå på den anden side i forhold til der, hvor de polske arbejdere gik og arbejdede, jf. bilag C. Da uheldet skete, lå der en stor bunke af affald inde i det afspærrede område, som medførte, at som minimum signalmanden formentlig ikke har set, at sagsøger gik ind i det afspærrede område, hvorved signalmanden ikke har vidst, at han ikke kunne give L■■■■ signal til at aktivere grabben. Alternativt har sagsøger bevæget sig ind i det afspærrede område i det øjeblik hvor signalmanden har haft øjenkontakt med maskinføreren.

Det må desuden klart have formodningen imod sig, at signalmanden skulle have signaleret til L■■■■, at han skulle lukke grabben, hvis han kunne se, at sagsøger stod med overkroppen inde i grabben. Der henvises i øvrigt til forklaringen gengivet i bilag E.

Man ville desuden aldrig hos sagsøgte (og formentlig heller ikke hos andre) planlægge en arbejdsopgave således, at en medarbejder skulle stå med hele overkroppen inde i en grab, ligesom man aldrig ville skulle tage materialer ud af en grab. Man ville højst i behørig afstand skulle kaste materialer ned i en inaktiv grab.

Der henvises desuden til beskrivelsen af uheldet til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring af samme dag, hvoraf det fremgår, at uheldet skete, fordi sagsøger gik ind i et afspærret område og kom for tæt på gravemaskinen, jf. bilag 11.

Det skal desuden fremhæves, at det fremgår af journalnotat af 5. november 2020 fra egen læges journal, at sagsøger (her ét år efter uheldet) opsøgte læge, idet han næsten ikke kunne se på sit venstre øje, og at han for et år siden i forbindelse med uheldet havde oplevet det samme (bilag D, side 16).

Endeligt skal det fremhæves, at K■■■■■■■■■■ førte tilsyn med nedrivningsopgaven ofte flere gange dagligt. Han konstaterede på intet

tidspunkt, at afspærringen var fjernet, eller at afspærringen ikke blev overholdt.

Ansvar

Det bestrides af sagsøger har dokumenteret, at sagsøgte eller en medarbejder, for hvem sagsøgte hæfter, har handlet ansvarspådragende og kan bebrejdes årsagen til indtrædelsen af uheldet den 5. november 2019.

Det fremgår af sagsøgers sagsfremstilling, at det er uklart, hvorfor kollegaen L■■ pludselig lukkede grabben. Dette er imidlertid langt fra uden betydning for idømmelsen af et eventuelt ansvar, idet sagsøger skal dokumentere, at sagsøgte eller en medarbejder, for hvem sagsøgte hæfter, har handlet ansvarspådragende. Denne bevisbyrde er efter sagsøgtes opfattelse ikke løftet.

Det bemærkes, at det ikke var muligt at tilrettelægge arbejdsopgaven således, at gravemaskinen kunne have stået i kælderen. Det er i øvrigt helt sædvanligt at bruge en signalmand/dirigent til udførelse af opgaver, hvor kranføreren ikke kan se den arbejdende mand.

Selv hvis det antages, at L■■ har misforstået et signal, er den primære årsag til uheldet, at sagsøger handlede særdeles uforsvarligt ved at forcere en afspærring og stå med hele overkroppen inde i en grab og endda i forbindelse med en arbejdsopgave, som han ikke var blevet instrueret i at udføre.

Idet sagsøger har forklaret til egen læge, at han i forbindelse med uheldet oplevede, at han næsten ikke kunne se på sit venstre øje, må der desuden stilles tvivl om, hvorvidt der overhovedet er juridiske årsagssammenhæng mellem indtrædelsen af uheldet og et eventuel ansvarspådragende forhold.

Det gøres dernæst gældende, at det må anses for upåregneligt for sagsøgte, at sagsøger på eget initiativ ville gå ind i et afspærret område i forbindelse med en arbejdsopgave, som han ikke var instrueret i at udføre og desuden stå med hele overkroppen inde i grabben.

Såfremt der måtte blive pålagt sagsøgte et erstatningsansvar, gøres det gældende, at der i betydeliggrad er udvist erstatningsrelevant egen skyld, der som minimum bør medføre en væsentlig nedsættelse af svaret.

...”

Parterne har under denne delhovedforhandling nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Rettenns begrundelse og resultat

Bevisbyrden for, at T [REDACTED] har et erstatningsansvar i forbindelse med den skete ulykke den 5. november 2019, påhviler A [REDACTED].

Forklaringen fra A [REDACTED] afviger på flere væsentlige punkter fra de forklaringerne fra gravemaskineføreren L [REDACTED] og formand K [REDACTED]. Der er i sagen ikke givet forklaring fra den omtalte signalmand på ulykkesstedet.

På baggrund af forklaringerne fra L [REDACTED] og K [REDACTED] lægger retten til grund, at A [REDACTED] var en erfaren medarbejder og vant til at færdes på nedbrydningsopgaver med brug af gravemaskine og derfor var bekendt med de farer, der er i forbindelse med brug af gravemaskine.

På baggrund af forklaringerne lægger retten tillige til grund, at A [REDACTED] den pågældende dag blev sat i gang med en opgave med at rydde ved rum 23-25 og gang 22 herunder havde fået instruks fra K [REDACTED] omkring denne konkrete opgave med instruks om, at affald skulle placeres i gang 22, samt at K [REDACTED] som formand og tilsynsførende var til stede på pladsen hver dag herunder tillige på dagen for ulykken.

Det lægges herudover til grund, at døren fra disse rum og indtil rum 19, hvor gravemaskines grab befandt sig, var afspærret med danpæle og minestrimmel, og at de tre polske medarbejdere var sat i gang med arbejdet i denne del af bygningen og havde modtaget instruktion herom samme morgen. A [REDACTED] deltog ikke i denne instruks, idet hans arbejdsopgaver ikke omfattede det afspærrede rum 19.

A [REDACTED] har forklaret, at han af egen drift gik i gang med arbejdet med at rydde rum 21, da han var færdig med sin opgave og i den forbindelse bar jernmateriale ind i rum 19, placerede dette i gravemaskinens grab for derefter at tage det ud igen, da en af de polske medarbejdere ville lægge isoleringsmateriale i grabben i stedet for. Ulykken skete i denne forbindelse, hvor han stod med overkroppen inde i grabben for at fjerne jernmaterialet, og der var efter hans forklaring ikke nogen signalmand til stede.

Dette stemmer ikke overens med forklaringen fra L [REDACTED] om, at der fortsat var arbejde til flere dage i rummene, hvor A [REDACTED] var sat i gang, og at signalmanden gav det aftalte signal til, at grabben kunne lukkes og trækkes op fra kælderen, da ulykken skete. Det har formodningen imod sig, at

L [REDACTED], der ikke kunne se grabben og arbejdsområdet omkring denne, at han uden signal skulle lukke og trække grabben op. Retten finder derfor ikke grundlag for at tilsidesætte forklaringen fra L [REDACTED].

Det kan ikke på baggrund af forklaringerne i sagen med sikkerhed fastslås, at den påkrævede og aftalte afspærring med danpæle og minestrimmel på ulykkestidspunktet var sat korrekt op rundt inde i selve arbejdsområdet for gravemaskinens grab i lokale 19.

Uanset dette finder retten ikke, at A [REDACTED] på baggrund af ovenstående har løftet sin bevisbyrde for, at T [REDACTED] har tilsidesat sin instruktions- eller tilsynspligt overfor A [REDACTED]. Der er her særlig lagt vægt på, at A [REDACTED] som erfaren medarbejder af egen drift gik ind på et ellers internt afspærret område, hvor andre medarbejdere udførte en arbejdsopgave, som de var korrekt instrueret i at udføre - en arbejdsopgave uafhængig af opgaven, som A [REDACTED] var instrueret i at udføre. A [REDACTED] har derfor ikke løftet bevisbyrden for, at T [REDACTED] er erstatningsansvarlig for ulykken, hvorfor T [REDACTED] frifindes.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat til dækning af advokatudgift med 25.000 kr. Der er ved fastsættelsen taget højde for, at der er tale om en delhovedforhandling, der afslutter sagen. T [REDACTED] er momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

T [REDACTED] frifindes.

A [REDACTED] skal til T [REDACTED] betale sagsomkostninger med 25.000 kr.

Sagsomkostningerne bliver forrentet efter rentelovens § 8 a.